JAN KLECANDA:

MALOMĚSTSKÝ APOŠTOL.

KUS HISTORIE Z MALÉHO MĚSTEČKA.

IX.

Snad ještě nikdy nestalo se v Letňanech, aby starostlivé hospodyňky své silnější manželské polovice s takovou ochotou vybízely, strojily, anebo, kde byl přísnější regiment, dovolovaly večer do hospody na pivo, jako toho dne, kdy mladý Jarolímek "otevíral". Měl Václav ve svém rodném městečku opravdu štěstí, neboť získal-li si přízeň mužského obyvatelstva již tím pouhým faktem, že byl domácí člověk, který přišel do světa dále, než kdokoli jiný, ženám vepsal se svým vystoupením v úloze krále Jiříka přímo do srdcí. A smutný osud, jenž stihl jeho i celou divadelní společnost, sympatie ještě rozmnožil.

Proto dnes, ač byl všední den, každá z rozšafných manželek pokládala za příkaz místního vlastenectví, sousedské dobré vůle i lidumilnosti, aby hlava rodiny nescházela při tak důležitém aktu, jako bylo "vysvěcení" nové živnosti obecního příslušníka, kterýž zaujal místo po Soulavém, jenž jakožto cizí nemohl se nikdy domoci valné obliby.

Říkalo se opravdu "vysvěcení," poněvadž bylo známo, že páni z fary přijdou také a že sám farář Vorel uvede Jarolímka v jeho nové povolání. Zprávu o tom roznesl po městě mistr Kubík, jenž ostatně věděl i spoustu jiných věcí, které každému hostinskému v očích ženského obyvatelstva velice prospěly. Byla to zejména novina, že "u Jarolímků" — jméno toto se rázem ujalo a zatlačilo starého "lva" do pozadí — nebudou dovoleny karty, vyjímaje sousedské hry mariáš a bulku, a že Václav zamýšlí pořádat týdně večírky, kam by přicházely i paní sousedky s dorostlými dcerami.

"Tomu se říká emancipace a přišlo to z Ameriky přes Prahu," vykládal mistr Kubík ochotně. — "Žena nemá být odsouzena, aby jako Turkyně v harému byla pořád jenom zavřena v kuchyni a celý boží rok nesměla vystrčiti nos do světa. Když my muži užíváme, mají na to ženy také právo."

Idea "rovného práva" zalíbila se ovšem ctihodným matronám letňanským na ráz, ale přece se jim zdálo, že bylo by to prostopášností, jaká za jejich mladých let nebývala, aby dcerky měly po celý boží rok jednou týdně v hospodě tancovati. Ale mistr Kubík obavy ty rázem zaplašil. "Tančit se nebude jen jednou za čas, v masopustě nebo když bude věneček. Budeme sedat a bavit se."

Tomu ovšem nikdo z damského světa letňanského nerozuměl a nevěděl, co pod tím slovem myslit, ale že to bylo něco nového a že to vymyslil Jarolímek, jenž patrně se ženskými dobře smýšlel, doznalo to všude laskavého přijetí. Tu a tam některá starosvětská sousedka byla ovšem na rozpacích, co by tomu asi řekli slavní předkové, jimž se o podobných věcech jakživo nezdálo. Stará pořekadla, jako: "Sedávej panenko v koutě" a podobná citována, staré zkušenosti vzpomínány, ale na konec zvítězily všude přesvědčivé důvody mistra Kubíka, jenž ujišťoval, že pokroku času marno se brániti. Bez odporu nejvíce však působil jeho dodatek, že jde-li do hospody muž se ženou, vypije se méně, než když jde muž sám.

Tak tedy stalo se, že kdo jenom trochu patřil k lepší společnosti letňanské, večer onoho dne svátečně vystrojen přišel na pivo k "bílému lvu."

A bylo tu dnes věru veselo a příjemno pobýti! Přes odpůldne Jarolímek s Hurdálkem učinili ještě vše, co se dalo učiniti pro vyzdobení místnosti. Dveře do hostince i do sálu zdobeny byly chvojí, podobně i uvnitř některého věnci, draperiemi a fotony. Ke stropu sálu visely tři ohromné petrolejky, jejichž světlo souzeno bylo ještě četnými svícemi, pro něž skleněn kde jaký svícen byl ve stavení.

Dobromyslní sousedé byli tou krásou a lesknem až zaražení, ale ponděvadž chlíbí, že je to jim na užitanou a tedy ku pouhé, byli tím stejně potěšeni jako tištěnými pozvánkami, jež byl Jarolímek rozeslal po městě, aby se sousedstvu představil.

Také všecka ostatní "paráda" došla lichotivého povšimnutí. — Broukali ovšem dobrácky, ale to bylo jenom na oko. "E — nu, krásně to je, ale pro nás je toho až škoda! — Vždyť my v tom ani chodit neumíme. — Totě nějakých světel, jako v kostele! Aby se člověk ostýchal tu v tom sedět! Zrovna jako bychom při nenáším světle sklenici do úst netrefili. A ty čisté ubrusy na všech stolech! Toť za Soulavého sotva že u "panského stolu" prostřel a ten ubrus tam už zůstal bůhví jak dlouho.

Nejvíce pozornosti ovšem vzbudilo piano, o jehož koupi rozletěla se zvěst jako po trubách, což ovšem ještě zas nemalo povzneslo obecné dobré mínění o Václavovi. Člověk, jenž měl takové pomocníky, že jen tak stovkami kol sebe házeli, zasluhoval přece trochu víc respektu! —

Stejné těšily se obecné pozornosti různé nápisy a hesla po stěnách rozvěšená a Kubík i Jemináček horlivě vykládali každému jejich význam.

Jarolímek i Hurdálek, jež vítali hosty, byli stále zahrnováni gratulacemi upřímně míněnými i výkřiky obdivu, tak že pan purkmistr, jemuž ta uznalost velice lichotila, záře štěstím, pořád se kolem nich točil, aby té slávy také trochu užil hned z první ruky. — Starý pán dnes byl jako vyměněn. To nebyla ta vážná hlava města, s úředně přísnou tváří, jak se vždycky obecnému lidu objevoval, aby vynutil úctu před úřadem. — Dnes, zapomínaje na purkmistra a mysle jen na prospěch syna, každému srdečně sám šel vstříc, vítal a děkoval, jak že to je pěkné, že pan sousedé také přišel, — jak si to ten chlapec krásně pořídil, že tady teď bude jistě příjemné posezení.

Přišli páni z fary, páter Vorel i jeho kaplan Balabán, přišli oba páni učitelé, omlouvajíce "starého pána," jenž dnes nemohl, dostavil se i adjunkt Pech, jenž nemohl se dočkati večera, těše se na Málku, a nescházel také skoro nikdo jiný z čelnějších občanů v městě. I kupec Blažej ovšem přišel, a na potkání ujišťoval každého, s kým se vítal, kdyby to nebyl bratr a že člověk musí ukázat dobrou vůli, že by tady věru nebyl, poněvadž není tolik peněz nazbyt, aby se i mezi týdnem chodilo do hospody. —

Když již byli všichni sousedé usazeni kolem stolů v podkovu po sále sestavených, a když byla Málka, podporována Jarolímkem i Hurdálkem, donesla již všem pivo, obrátil se pan farář významně na učitele Sýkoru, jenž chvilku již seděl u piana a tichounce preludoval. Sýkora spustil mohutnou intrádu, až se všem občanům dech tajil a oni umlkli, očekávajíce, že nyní přijde něco velikého.

Oči všech obrátily se na pana faráře, jenž povstal, zaklepal klíčkem o sklenici, pak důkladně použil svého kapesního šátku, několikráte si odkašlal a jednou šňupl, všecko právě tak, jak to po léta vídali na kazatelně — načež počal svým zpívavým, plačtivým hlasem, jenž zejména na cit ženský vždy mocně působíval. Vykládal o tom, jak každý občan v obci, ať zaujímá jakékoliv postavení, může platně přispívati k časnému i věčnému blahu svých bližních, a že pan mistr Kubík obzvláště horlivě a radostně přizvukoval, připletl ho hned do "kázání".

"Dobrý živer, moji milí, žili obyvatelník, jak se teď podle nového pravopisu říká, je zrovna takový užitečný tvor a dobrodinec šlechtěnstva, jako kdokoliv jiný, kdo k našemu tělesnému nebo duševnímu blahobytu přispívá. Vzpomeňte si jen, jakou trýzní jsou kuří oka, otlačené nohy a jiné neřesti! Jak vám to působí bolesti, v povolání vás ubírajíc a i na životě ohrožujíc může. A toho všeho vás chrání tuhle mistr Kubík, jemu vám díje boty, kterými mi kdo nedělá, mi nejsou tuze volné." —

Mistr Kubík, nevěda, má-li se durdit, či má-li mu lichotiti, že právě jeho řemeslo zvoleno za příklad, červenal se jako krocan a krotil, jakoby mu byl kdo čemeřici za krk nasypal, ale za celý svět by nedovedl povznésti oči na pana faráře, jenž zvolna se napil a posilňoval se k další řeči důkladným šňupcem. Ale mezi obecenstvem bylo náležitě oceněno, že je to pro Kubíka vyznamenání, a soused Tenka, jenž měl na domě tabuli "měšťanský mužský krejčí", nevrle a žárlivě sebou vrtěl, že páter Vorel nezvolil raději jeho svobodné umění za příklad.

"A jako ten švec, jehož si tak rádi nabíráte," pokračoval pan farář širokým a volným tokem, "může a má taky každý jiný působiti k blahu svých spoluobčanů. A více příležitosti, než kdokoliv jiný, má tuhle šenkýř. Naše hospodyňky by se asi zle na mne pohněvaly, že tady chválím šenkýře, který svádí jejich muže, vás, moji milí, s cesty ctnosti a který vás má k tomu, že místo doma u nich a u dětí sedíte zde při plné nebo prázdné sklenici. Ale i ta hospoda má své dobré stránky. Víte, že nejsem žádný pouštevník a tak se vám se svými náhledy nemusím tajiti. Pán bůh nás sice stvořil k práci, ale nic proti tomu nemá, když si po vykonané práci hledáme trochu zábavy a občerstvení i posily k práci nové. A člověkem, který nám má takovouto zábavu i občerstvení zaopatřovati, je tuhle náš milý a výborný rodák a soused, Václav Jarolímek!"

"Sláva mu!" zahlučel mistr Kubík, jenž když se teď už o něm nemluvilo, byl zase zbavil se rozpačitosti a neopomenul, co se sluší a patří. "Sláva mu!" opakováno se všech stran, a Václav vystoupiv ze svého koutka, děkoval a na všecky strany se ukláněl. —

Páter Vorel pak mluvil podobným tonem ještě půl hodiny a snad i déle, poněvadž si potrpěl na dlouhá kázání a nikdy nepřestal dříve, pokud aspoň slabší polovičky svého posluchačstva nerozplakal. Láčil, kterak ředitel Jarolímek v celém světě šířil slávu svého rodného městečka, kterak chtěl se i svým drahým rodákům se svým uměním představit, ale zde neblahým osudem stižen, musil od umělecké pouti další ustati a věnovati se klidné hostinské živnosti. A v líčení svém pan farář nepřestal, doráže citu plnými slovy a plačtivým tonem na své posluchače, až tu a tam oko zaslzelo a mnohý sousedů zuřivým smrkáním snažil se zatajiti své pohnutí. Tu pak teprve pan farář, poznav, že přišla jeho chvíle, pozvedl sklenici a za všeobecného hlaholu připil na zdraví a zdar rodiny Jarolímkovy. —

Václav rozradostněn i pohnut tolika důkazy sousedské přízně, poradě si se všemi přifuňkal, až se dostal i k panu faráři.

"Ale udělal jsem vám to, udělal, Václavíčku, — co? Tohle se nebude platit jen tak podle štůly," radoval se páter ze svého řečnického úspěchu. "A teď, co vy na to?"

Nebylo zbytí; oslavenec dne musil odpovědět. Slovy prostými a nehledanými s vrozeným svým humorem Václav odpovídal za srdečné "přijmutí do obce" a sliboval všecko, co kdo na něm rozjařeným výkřikem požadoval; zejména zaklínal se, že nebude pivo křít, pěnu měřit, že nebude dvojitou křídou psát a jiných nectností se držet, jimž se ženkýři rádi pochlebují. Potom, poťuchováván Hurdálkem, přešel na pole vlastenecké a mluvil o povinnostech k národu a vlasti, až se shromážděným dech tajil radostí při těch nezvyklých věcech.

Za všeobecného nadšení skončil, načež učitel Sýkora spustil a pianu směs národních písní, sám první zanotoval a strhnuv i ostatní ku sborovému zpěvu.

Ve veselé náladě adjunkt Pech pověsil se za okénkem v kuchyni posluhující paní Kláry a kdo ví, jak by se byl k tomu postavil ten příležitostí, aby se dostal za Málkou do kuchyně. Po chvíli vrátil se, vzda obě zlaté se vzpínající dámy do "bezdní" nehostinnosti. Použiv toho, že zůstáváme při jejich objevení, chopil se sklenice a pravil nadšeným a vzletným řečí, již prosplétal hojná latinská citáty, až se konečně pojetí a zakončil přípitkem, jejž všichni radostně vítali potleskem.

Společnost pak učitel Sýkora, nezvyklý, že dal se předejíti, aby také on nějaký vavřín pro sebe utrhl a sehnal na rychlo koncertní kvarteto, k němuž se mu učitel Zeman, Jarolímek i adjunkt Pech ochotně přihlásili. Pak musila zpívati Málka s průvodem piana, přihlásil se se solovou písní i Jemináček a tak radostně míjela hodina za hodinou, až si pan farář povšiml, že už minula dvanáctá, a po svém zvyku napomínal k rozchodu.

"Musíme pamatovat na Navrátila, aby nám naše hospodyňky hned na poprvé pro to besedování nečetly levity," řekl a nedávaje se zdržeti, s několika staršími odebral se domů. —

Brzy potom rozcházela se všecka společnost rozjařena a spokojena s průběhem večera. Jarolímkovic toho večera šli spát s radostným vědomím, že již při samém začátku bylo překonáno všecko jejich očekávání.

* * *

Druhého dne nemluvilo se po Letňanech o ničem jiném, než o včerejší besedě. Sousedky velice si libovaly, že se jim muži dost brzy a s jasnými hlavami vrátili domů a že se od nich přece také jednou něco rozumného dozvěděly. Prohlídka kapes, jež se po starém chvalitebném zvyku konala všude před ranním procitnutím silnější manželské polovice, dopadla také všude uspokojivě. — Vždyť nebylo těch zpropadených karet!

Někde ovšem uvázlo přece ještě kus starého předsudku proti hercům, ale i ten byl nyní zlomen, když paní sousedka dozvěděla se, že Václavova žena po celý večer byla v kuchyni a jen z donucení na chvilku přišla do sálu.

"Vida," přichvalovaly si paničky starostlivé o manželskou věrnost svých mužů. "Skoro jsem se bála, že nám ta herečka bude plést mužům hlavy a bude je tam lákat. Jsou prý mezi nimi takové, které dovedou muže "vyplundrovat" a na mizinu je přivést."

(Pokračování.)

Vliv slunce.

Slunce má veliký, užitečný vliv na naše tělo a proto moudře činí ti, kteří zvláště letní dobou, co nejvíce času dlí venku. Slunce působí na udržení čisté, zdravé krve, která jest nezbytnou podmínkou zdraví a síly. Ačkoli krev v létě nepotřebuje tolik výživy jako v zimě, přece jest nutným udržovat si zdravou chuť k jídlu. Poklesne-li, Trinerovo Léčivé Hořké víno ji rychle naostří a uvede všechno zažívání do nejlepšího pořádku. Tento výborný lék ve všech chorobách žaludku a vnitřností koná službu nejlepší, neboť vyčistí dokonalým způsobem veškeré ústrojí tělesné a dá mu novou sílu a svěžest. Užívejte ho půl vinné sklenky třikráte za den, před jídlem, a uvidíte, jak znamenitě účinkuje. Dá vám dobrou chuť k jídlu, vyčistí krev, posílí nervy i svaly. V lékárnách. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Zdarma všem trpícím mužům a ženám

Obdržíte na zkoušku lék úplně zdarma na týden.

Wheelerovo Bylinné thé jest sílitel jater a ledvin a krvečistitel.

Muži, ženy, ditky a starouškové.

Nyní jest všude nejvíce nemoce že ani nevíte, co Vás více bolí, a tu náš lék dá úlevu a zdraví.

Jest to čistý přírodní lék a poskytne úlevy při zácpě, kyselosti v žaludku, žlučnatosti, obtížném trávení, jaterních obtížích, bolestech hlavy, bolesti v zádech, nezáživnosti, malarii, kašli, nastuzení, bolavém hrdle, revmatismu, neuralgii, dně, bolesti v boku, bolesti v kříži, rozčilenosti, zemdlenosti, ztrátě chuti k jídlu, ospalosti, žloutence, pupencích, vyrážce, svrabu, vodnatelnosti, srdeční vadě, boulích, nádorech, ničejích, zastaralých bolestech a všech nepořádcích krve a ledvin.

Je-li ho upotřebeno jakožto odvádějšího prostředku v případě nepovolné stolice, nejsou pociťovány **špatné výsledky, ani bolestný, odporný pocit** jako při užívání všech jiných prostředků takových, jako pilulek atd. Jest to prostředek, dodávající chuti a síly celé soustavě, v jakémkoliv stáří a nemoci.

Každá bylina v něm koná svou zvláštní povinnost a dohromady hojí více než jednu nemoc v těle.

Máme též zaručené léčení pro **KATAR** a pro různé Vaše nemoce. Popište s důvěrou svou nemoc a pošlem o Vám obratem pošty lék na zkoušku a knížečky o nemocech. **Neposílejte peněz! Zkouška Vás přesvědčí. Adressa:**

MARIE VOTÝPKA, care of

Theopholine Remedy Co. So. Bend, Ind.

Fred Brodegaard & Co.,

Spolehlivý závod

hodinářský a zlatnický

(U KORUNY)

115 South 16th Street. 45tf **Omaha, Nebr.**

TELEFONY: Bell, Doug. 3062. Automatic A-2062

Zavítáte-li do Omahy, zastavte se na jednu u starého známého

Jozky Marušáka, roh 14. a William ul.

Znamenité Krugovo pivo vždy na čepu. Výtečné lihoviny a doutníky ty nejlepší stále na skladě. 6tf

Severovy Léky jsou připraveny dle přesných předpisů.

Tělesná síla

ponenáhlu mizí s přibývajícím věkem, avšak vy můžete si zachovati mladiekou sílu a svěžest až do pozdních let i čeliti různým nemocem a slabostem úspěšně, budete-li užívati

Severův Životní balsám.

Posiluje zažívání a tím i celé tělo. Povzbudí játra i střeva k čilé práci, čímž usnadňuje vyprazdňování zbytečných látek z těla. Udržuje celé ústrojí v pravidelném chodu.

Dobrá sílivka pro mladé i staré obého pohlaví

Cena 75 centů.

V lékárnách obdržíte Severovy Léky. Požadujte vždy jen pravé léky mající jméno "SEVERA" na každém obalu.

Přepracované nervy

mají nedobrý vliv na celé tělo. Občerství a posílí celou soustavu rychle a to poskytuje

Severův Nervoton.

Tato pokrmitelná a výtažná posilňuje přepracované nervy a přináší nebeschopili, bezesnost, nervové vzrušení a bolesti hlavy. Cena $1.00.

První pomoc.

Když jste polámáni, potlučeni, pokousáni neb jiná poranění, když máte úpalí, úžeh, neb bolesti v údech neb ze strasti, vzpomeňte si na

Severův Olej sv. Gotharda.

který vám poskytne první úlevu. Často stačí jen několikrát namazání, neb přiložení látky napuštěné tímto olejem. Cena 35 centů.

Spolehlivá porada lékařská zdarma.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA